



AKTUALITĀTES

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Aktualitātes 2
- Valsts un ES atbalstu aplikšana ar iedzīvotāju ienākuma nodokli 3
- Grozījumi saistībā ar eiro ieviešanu 4
- Atbalsti kooperatīvu darbības attīstībai nākamajā plānošanas periodā 7
- Zemnieks ir optimists, jo pavasaris katru gadu nāk ar cerību 8
- Kopējā lauksaimniecības politika Latvijā. Diskusijas turpinās 10
- Svarīgākie datumi, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2013. gada decembrī 11
- Olu un putnu gaļas tirgū neliela izaugsme 12
- Spriež par linu un kaņepju tirgu 12
- Uzsāk Eiropas inovāciju programmas ieviešanu 12
- Ķīnas kipioku kontrabanda turpinās 13
- Par bioloģiskiem produktiem gatavi maksāt mazliet vairāk 13
- Kviešu ražībai – zinātnes pētījumus ... 14
- „Kalna Dambrāni” attīstās, izmantojot padomu15



NOVEMBRIS LATVIJAS VALSTS SVĒTKU MĒNESIS

*No latviešu zemes cēlies un izaudzis,
nesaraujamām saitēm ar Māti Latviju siets,
es ticu, ka nekur manas mūža gaitas nebūs
tik raženas, mans darbs tik svētīgs,
nedz maize tik sātīga kā manā tēvu zemē.
Tikai tur, kur brīva latviešu tauta un
neatkarīga Latvijas valsts, es apzinos savas
dzīves piepildījumu, labklājību un laimi.*

Kārlis Lobe



PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



AKTUALITĀTES

LAD APRĒĶINĀJIS ATBALSTA LIKMES 2013. GADĀ

Lauku atbalsta dienests, ņemot vērā normatīvajos aktos noteikto kārtību, aprēķinājis atbalsta likmes 2013. gadā. Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 139 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros” 9.1. apakšpunktu LAD informē, ka 2013. gadā aprēķinātas šādas atbalsta likmes (skat. tabulu).

Īpašais atbalsts par pienu valstī pārsniedz kopējo pieejamo atbalsta apmēru tāpēc 2013. gadā, veicot atbalsta izmaksu, īpašam atbalstam par pienu jāpiemēro atbalsta likmes samazinājuma koeficients 0,466310. Līdz ar to īpašā atbalsta likme par pienu 2013. gadā pēc samazinājuma koeficienta piemērošanas ir:



ATBALSTA NOSAUKUMS	ATBALSTA LIKME
Atdalītais pārejas posma valsts atbalsts par platībām	13,20 LVL/ha 18,78 EUR/ha
Atdalītais pārejas posma valsts atbalsts par laukaugu platībām	19,89 LVL/ha 28,30 EUR/ha
Atdalītais pārejas posma valsts atbalsts par pienu	17,40 LVL/tonna 24,76 EUR/tonna
Atdalītais pārejas posma valsts atbalsts par liellopiem	35,76 LVL/dzīvnieks 50,89 EUR/dzīvnieks
Atdalītais pārejas posma valsts atbalsts par kartupeļu cieti	127,93 LVL/tonna 182,05 EUR/tonna
Atdalītais pārejas posma valsts atbalsts par nokautiem vai eksportētiem liellopiem	44,76 LVL/dzīvnieks 63,70 EUR/dzīvnieks
Atdalītais pārejas posma valsts atbalsts īpašos gadījumos jaunajiem lauksaimniekiem	16,59 LVL/ha 23,61 EUR/ha
Atsevišķais maksājums par cukuru	5,53 LVL/tonna 7,88 EUR/tonna

• 8,43 LVL/tonna jeb 12 EUR/tonna, ja lauksaimnieks ir realizējis 30 vai vairāk tonnu piena, bet mazāk par 80 tonnām;

• 7,59 LVL/tonna jeb 10,80 EUR/tonna, ja lauksaimnieks ir realizējis 80 vai vairāk tonnu piena. **L**

LAD informācija

LAD UZSĀCIS ES PLATĪBU MAKSĀJUMU AVANSU IZMAKSU

LAD no šā gada 22. oktobra uzsācis platību maksājumu avansu izmaksu lauksaimniekiem.

Uzsākta pakāpeniska vienotā platību maksājuma (VPM) avansa izmaksa lauksaimniekiem līdz 50% apmērā, bet avansa maksājums lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas (MLA), – līdz 70% apmērā.

MLA likmes 2013. gadā būs nemainīgas – tādas kā līdz šim, attiecīgi par 1. kategoriju – 17,44 Ls/ha (25 eiro/ha), par 2. kategoriju – 27,91 Ls/ha (40 eiro/ha) un par 3. kategoriju – 40,47 Ls/ha (58 eiro/ha).

LAD ir sagatavojis platību maksājumu grafiku līdz 2013. gada beigām, to var apskatīt LAD mājaslapā www.lad.gov.lv.

Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto atbalsta izmaksas kārtību avansa maksājumus veic par pieteikumiem, kuriem ir pabeigtas visas administratīvās un fiziskās kontroles. Līdz ar to pieteikumu administrēšanas laiku būtiski ietekmē lauksaimnieku precizitāte, deklarējot apsaimniekotās platības, un gadījumos, kad tiek konstatētas neprecizitātes, to atrisināšana.

Lēmumu par 2013. gada platību maksājumu piešķiršanu un to izmaksu LAD veiks līdz 2014. gada 30. jūnijam. **L**

LAD informācija

GROZĪJUMI IEPIRKUMU PROCEDŪRAS KĀRTĪBĀ

Sākot ar 2014. gada 1. janvāri, jāievēro jaunas robežas, kad iepirkumu procedūra nav jāpiemēro.

Saistībā ar pāreju uz eiro izdarīti grozījumi MK noteikumos Nr. 299 „Noteikumi par iepirkumu procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem”. Lai noslēgtu piegādes, pakalpojumu vai būvdarbu līgumu, finansējuma saņēmējs ir tiesīgs nepiemērot noteikumos noteikto iepirkumu

procedūru, ja piegādes vai pakalpojumu paredzamā līgumcena ir mazāka par 70 000 eiro vai būvdarbu paredzamā līgumcena ir mazāka par 170 000 eiro. Tāpat jāņem vērā, ka summas, kas norādītas latos, pēc 2013. gada 31. decembra jāpārreķina uz eiro atbilstoši „Eiro ieviešanas kārtības likuma” normām.

Plašāka informācija minētajos MK noteikumos. **L**

MK noteikumu informācija

LAUKSAIMNIEKIEM PIEŠĶIRTS DĪZEĻDEGVIELAS APJOMS, KAM PIEMĒROTS AKCĪZES NODOKĻA ATBRĪVOJUMS

LAD lauksaimniekiem ir piešķirts no akcīzes nodokļa atbrīvotu dīzeļdegvielas apjomu – 15 litrus par vienu atbilstošās platības hektāru (pamatojoties uz MK noteikumiem Nr. 344 „Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo dīzeļdegvielu (gāzeļļu), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem”).

Līdz ar to uz šī gada 30. oktobri kopā ir piešķirti 95 litri (80+15) dīzeļdegvielas par vienu atbilstošās platības hektāru 2013./2014. saimnieciskajam gadam.

LAD aicina klientus izmantot elektronisko pieteikšanās sistēmu (EPS). Ar tās palīdzību iespējams sekot līdzi izlietotās degvielas daudzumam un redzēt atlikumu. **L**

LAD informācija

SIA Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

AKTUALITĀTES

FINANŠU DISCIPLĪNAS PIEMĒROŠANA 2013. GADA MAKSĀJUMIEM

Piemērs

Eiropas Savienība (ES) visās dalībvalstīs (izņemot Bulgāriju, Rumāniju un Horvātiju) ieviesīs normu par finanšu disciplīnas piemērošanu atbalsta maksājumiem. Finanšu disciplīna ir ieturējums, lai ES līmenī izveidotu rezervi krīzes situācijām. To ieturēs no ES tiešo maksājumu summas, kas gada laikā pārsniedz EUR 2000, un samazinājuma likme būs 2,453658% (to šobrīd nosaka Regulas projekts no 16.10.2013., kas vēl jāapstiprina Eiropas Parlamentam).

LAD informācija liecina, ka Finanšu disciplīna ir attiecināma uz šādiem ES tiešajiem maksājumiem:

- VPM** – vienotais platības maksājums,
- IPKV** – īpašais atbalsts par pienu,
- IKC** – īpašais atbalsts cietes kartupeļu kvalitātes uzlabošanai,

Atbalsta veids	Apmaksātais daudzums	Aprēķinātais atbalsts	Summa, kas pārsniedz EUR 2000 (LVL 1405,40) un kurai jāpiemēro finanšu disciplīna	Finanšu disciplīnas summa	Izmaksājamā summa
VPM	25 ha	1644,14 LVL/ 2339,75 EUR	238,74 LVL/ 339,75 EUR	5,86 LVL/ 8,34 EUR	1638,28 LVL/ 2331,41 EUR
IPKV	150 t	607,54 LVL/ 864,59 EUR	607,54 LVL/ 864,58 EUR	14,91 LVL/ 21,22 EUR	592,63 LVL/ 843,36 EUR
ACM	200 t	1106,00 LVL/ 1573,93 EUR	1106,00 LVL/ 1573,93 EUR	27,14 LVL/ 38,62 EUR	1078,86 LVL/ 1535,31 EUR
KOPĀ		3357,68 LVL/ 4778,27 EUR	1952,28 LVL/ 2778,26 EUR	47,91 LVL/ 68,18 EUR	3309,77 LVL/ 4710,08 EUR

ACM – atsevišķais maksājums par cukuru,

ISA – īpašais atbalsts lopbarības augu sēklu un sēklas kartupeļu kvalitātes uzlabošanai.

Ja summas no krīžu rezerves fonda netiks izmantotas, tās atmaksās lauksaimniekiem, kuru summām piemēroja finanšu disciplīnas samazinājumu. **LI**

LAD un ZM informācija

**GRĀMATVEDĪBA
UN NODOKĻI**

VALSTS UN ES ATBALSTU APLIĶŠANA AR IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMA NODOKLI

Lai arī līdz 2013. gada ienākumu deklarācijas sagatavošanas termiņam vēl ir laiks, tomēr ir svarīgi laikus saprast, kuri atbalsti tiek aplikti ar iedzīvotāju ienākuma nodokli vai atbrīvoti no tā.

Vispirms apskatīsim likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” normas, kas attiecas uz nodokļa piemērošanu lauksaimniecības atbalsta summām. Likuma 9. panta 1. daļas 1. punkts nosaka, ka ar nodokli aplikamajā ienākumā neiekļauj ienākumus no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, ja tie nepārsniedz 2000 latu gadā. Šī paša panta 3.5. daļa nosaka, ka lauksaimniecības ienākumi ietver arī valsts atbalsta vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai ietvaros saņemtos maksājumus līdz 2000 latiem gadā.

Vienlaikus jāņem vērā, ka likuma 11. panta 17. daļa nosaka, ka maksātāji, kuri kārtā grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā un ir saņēmuši valsts atbalsta vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai maksājumu avansus, kas, atbilstoši atbalsta nosacījumiem, piešķirti,

lai kompensētu izdevumus, kuri maksātājam faktiski radīšies šo maksājumu administrēšanai un izmaksai saimnieciskajā gadā, kas sākas taksācijas gada 1. jūlijā un beidzas pēctaksācijas gada 30. jūnijā, šīs summas ir tiesīgi iekļaut pēctaksācijas gada saimnieciskās darbības ieņēmumos. Daļa lauksaimnieku šīs normas piedāvātās iespējas arī izmantoja un otrajā pusgadā saņemtās atbalsta summas ienākumu deklarācijā iekļāva nākamajā gadā.

Tomēr lauksaimniekiem patīkama norma ir iekļauta likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” Pārejas noteikumu 94. punktā, un tā nosaka, ka no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo 2013. gadā saņemtās summas, kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai. Tas nozīmē, ka 2013. gadā saņemtie lauksaimniecības atbalsti nav ar nodokli aplikami un gada ienākumu deklarācijā attiecīgi tiks norādīti subsīdiju rindā, nevis kopā ar lauksaimniecības ieņēmumiem.

Bet jāņem vērā, ka daļa lauksaimnieku 2012. gada otrajā pusē saņemtos atbalstus 2012. gada ienākumu deklarācijā neiekļāva. Tas nozīmē, ka šie atbalsti noteikti ir jānorāda

2013. gada ienākumu deklarācijā. Burtiski lasot likuma Pārejas noteikumu 94. punktu, atbrīvojums no ienākuma nodokļa attiektos tikai uz 2013. gadā saņemtajiem atbalstiem. Tomēr Valsts ieņēmumu dienesta mājaslapā sadaļā, kur atrodami jautājumi un atbildes par iedzīvotāju ienākuma nodokli, ir ievietota šāda informācija:

„Jautājums:

Vai no aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo summas, kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai ES atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai, kuras avansā ir saņemtas 2012. gadā par 2013. gadu?

Atbilde:

*Nodokļa maksātāji, kuri kārtā grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā, 2012. gadā avansā saņemto atbalsta maksājumu, kas piešķirts, lai kompensētu izdevumus, kuri atbalsta maksājuma saņēmējam faktiski radīšies 2013. gadā, var norādīt 2013. gada ieņēmumos. Minētā atbalsta maksājuma summa 2013. gadā nav jāiekļauj ar nodokli aplikamajā ienākumā.” **LI***

Sagatavoja LLKC

Grāmatvedības un finansu nodaļas vadītāja **Linda Puriņa**

**GRĀMATVEDĪBA
UN NODOKĻI**

GROZĪJUMI SAISTĪBĀ AR EIRO IEVIEŠANU

Saistībā ar eiro ieviešanu vairākos nodokļu un grāmatvedības normatīvajos aktos ir izdarīti grozījumi. Tabulā apkopota informācija par to, kāda summa ir norādīta likumā latos un kāda – pēc grozījumu izdarīšanas būs eiro.

Likuma norma	Līdz 31.12.2013.	No 01.01.2014.
GADA PĀRSKATU LIKUMS		
1. panta pirmā daļa – likums attiecas uz individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku un zvejnieku saimniecībām, kuru apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā pārsniedz	200 000 LVL	300 000 EUR
1. panta otrā daļa – gada pārskatu saskaņā ar šo likumu drīkst sastādīt arī individuālie uzņēmumi, zemnieku un zvejnieku saimniecības, ja to apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā nepārsniedz	200 000 LVL	300 000 EUR
2. pants	Gada pārskatu sagatavo latviešu valodā Gada pārskatā lieto Latvijas Republikas naudas vienību latu un skaitļus noapaļo līdz veselieiem skaitļiem (latiem)	Gada pārskatā par vērtības mēru lieto eiro un skaitļus noapaļo līdz veselieiem skaitļiem (eiro) Ārvalstu valūtas naudas atlikumus un ārvalstu valūtās izteikto avansu, aizdevumu vai aizņēmumu atlikumus, kā arī citus debitoru vai kreditoru parādu atlikumus, kas maksājami ārvalstu valūtās, gada pārskatā norāda, tos pārrēķinot eiro saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu, kas ir spēkā pārskata gada pēdējās dienas beigās
24. panta otrajā daļā noteiktie kritēriji	1) bilances kopsumma — 1 000 000 latu; 2) neto apgrozījums — 2 400 000 latu; 3) pārskata gada vidējais darbinieku skaits — 250	1) bilances kopsumma — 1 400 000 eiro; 2) neto apgrozījums — 3 400 000 latu; 3) pārskata gada vidējais darbinieku skaits — 250
54. panta otrajā daļā noteiktie kritēriji	1) bilances kopsumma — 250 000 latu; 2) neto apgrozījums — 500 000 latu; 3) vidējais darbinieku skaits pārskata gadā — 25.	1) bilances kopsumma — 400 000 latu; 2) neto apgrozījums — 800 000 latu; 3) vidējais darbinieku skaits pārskata gadā — 25.
54. ¹ panta otrajā daļā noteiktie kritēriji	1) bilances kopsumma — 35 000 latu; 2) neto apgrozījums — 70 000 latu; 3) vidējais darbinieku skaits pārskata gadā — 5	1) bilances kopsumma — 50 000 latu; 2) neto apgrozījums — 100 000 latu; 3) vidējais darbinieku skaits pārskata gadā — 5

LIKUMS „PAR IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMA NODOKĻI”		
8. panta piektā daļa – ierobežojums apdrošināšanas prēmiju summām, par kurām netiek maksāts algas nodoklis	300 LVL	426,86 EUR
9. panta pirmās daļas: 1. punkts, kas nosaka, ka ar IIN neapliek ienākumus no lauksaimniecības, lauku tūrisma, sēņošanas, ogošanas vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas, ja tie nepārsniedz	2000 LVL gadā	2845,74 EUR gadā
10. punkts par naudas balvām (prēmijām) – attiecīgi	100 LVL un 1000 LVL	143 EUR un 1423 EUR
14. punkts par bērnu pabalstu	150 LVL	213,43 EUR
35. punkta b apakšpunkts – par dāvinājuma apmēru no fiziskajām personām	1000 LVL	1425 EUR
11. panta 1. ³ daļa — par kritērijiem, pēc kuriem kvalificē fiziskās personas saimniecisko darbību	10 000 LVL	14 229 EUR
3. daļas 1. punkts par vērtību, līdz kurai inventārs tiek norakstīts taksācijas gada izdevumos	300 LVL	427 EUR
13. daļa – par gadījumiem, kad drīkst neregistrēt saimniecisko darbību, ja ienākumus gūst no lauksaimniecības, lauku tūrisma, sēņošanas, ogošanas vai savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas	2000 LVL	2845,74 EUR
11. ¹ panta ceturtais daļas 2. punkta “a” apakšpunktā – par apliekamā ienākuma koriģēšanu saistībā ar iztrūkuma summām	100 LVL	145 EUR

◀ 4.lpp.

5.¹ daļā

11.³ panta pirmās daļas 5. punktā – par zaudētajiem parādiem, ja debitors ir fiziskā persona

11.⁸ panta pirmajā un trešajā daļā – par fiksētā nodokļa maksātāju var būt persona, kuras ieņēmumi nepārsniedz

12. panta piektajā daļā – gada neapliekamais minimums pensionāram

15. panta piektajā daļā – fiksētā nodokļa papildu likmi piemēro ieņēmumiem, kas pārsniedz

6. daļā – patentmaksas apmērs

16. panta pirmā daļa

16.¹ panta 7. daļa

17. panta 11.¹ daļā – par paziņojumu iesniegšanu par izmaksātajām summām – attiecīgi

13. daļā – par ienākuma vienreizēju izmaksu, ja nodoklis netiek ieturēts

18. panta devītajā daļā – fiksētā ienākuma nodokļa avansa maksājuma apmērs

19. panta trešajā un 3.¹ daļā – nodokļa summas apmērs, kas ietekmē nodokļa samaksas termiņu

5.³ daļa – ienākuma apmērs, kad deklarācija par ienākumu no kapitāla jāiesniedz par mēnesi

5.³ daļa – ienākuma apmērs, kad deklarācija par ienākumu no kapitāla jāiesniedz par ceturksni

5.³ daļa – ienākuma apmērs, kad deklarācija par ienākumu no kapitāla jāiesniedz par gadu

32.¹ panta otrajā daļā – maksa par atkārtotu algas nodokļa grāmatiņas izsniegšanu

Aktīvus un pasīvus, kuru nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē latos pēc Latvijas Bankas noteiktā ārvalstu valūtas kursa taksācijas gada pēdējā kalendāra dienā, un, nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, ņem vērā attiecīgos ienākumus vai zaudējumus

100 LVL

10 000 LVL

1980 LVL

10 000 LVL

30–120 LVL

Ienākumi, attaisnotie izdevumi un izdevumi, kas izdarīti, veicot saimniecisko darbību, tiek noteikti Latvijas Republikas naudas vienībās. Ienākumi un izdevumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti Latvijas Republikas naudas vienībās pēc Latvijas Bankas noteiktā oficiālā kursa, kas ir bijis spēkā ienākuma gūšanas vai izdevumu izdarīšanas dienā

Ienākumu no kapitāla, kura nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē latos pēc Latvijas Bankas noteiktā ārvalstu valūtas kursa dienā, kad ienākums no kapitāla aprēķināts

500 LVL un 2000 LVL

3 LVL

25 LVL

450 LVL

500 LVL

100,01–500 LVL

100 LVL

10 LVL

Aktīvus un pasīvus, kuru nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē eiro pēc grāmatvedībā izmantojamā ārvalstu valūtas kursa taksācijas gada pēdējās kalendāra dienas beigās un, nosakot saimnieciskās darbības ienākumu, ņem vērā attiecīgos ienākumus vai zaudējumus

145 EUR

14 229 EUR

2820 LVL

14 229 EUR

43–100 EUR

Ienākumi, attaisnotie izdevumi un izdevumi, kas izdarīti, veicot saimniecisko darbību, tiek noteikti eiro. Ienākumi un izdevumi ārvalstu valūtā tiek pārrēķināti eiro saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu, kas bija spēkā attiecībā pret eiro ienākuma gūšanas vai izdevumu izdarīšanas dienas sākumā

Ienākumu no kapitāla, kura nominālvērtība izteikta ārvalstu valūtā, novērtē eiro saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu tās dienas sākumā, kad aprēķināts ienākums no kapitāla daļas

711 EUR un 3000 EUR

5 EUR

35 EUR

640 EUR

711,44 EUR

142,30–711,44 EUR

142,29 EUR

14 EUR

LIKUMS „PAR NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA NODOKLI”

3. panta pirmās daļas 2. punktā – dzīvojamo māju kadastrālās vērtības, atkarībā no kurām mainās nodokļa likme – attiecīgi

40 000 LVL un 75 000 LVL

56 915 EUR un 106 715 EUR

3.¹ daļa – minimālais nekustamā īpašuma nodokļa maksājums

5 LVL

7 EUR

5. panta 1.² daļa – par nekustamā īpašuma nodokļa summas samazināšanu

300 LVL

427 EUR

PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS NODOKĻA LIKUMS

1. panta 10. punkts – mazas vērtības dāvana

10 LVL

14,23 EUR

13. panta trešās daļas 2. punkts – par preču piegādes vietu tālpārdošanas darījumos

24 000 LVL

35 000 EUR

34. panta desmitā daļa – darījuma apliekamā vērtība, ja sasniegts reģistrācijas sliekšnis

35 000 LVL

50 000 EUR

◀ 5.lpp.

11. daļa – darījuma apliekamā vērtība, ja sasniegts reģistrācijas sliekšnis	7000 LVL	10 000 EUR
49. pantā – par nodokļa 0% likmes piemērošanu	50 LVL	71,14 EUR
53. panta 14. daļā – par preču importu, ko ievie personīgajā bagāžā – attiecīgi	210 LVL, 300 LVL un 200 LVL	300 EUR, 420 EUR un 285 EUR
57. pantā – par reģistrāciju PVN maksātāju reģistrā, ja veic preču iegādes ES	7000 LVL	10 000 EUR
59. panta pirmajā daļā – par reģistrāciju PVN reģistrā	35 000 LVL	50 000 EUR
60. panta otrajā daļā – par reģistrēšanos PVN reģistrā preču tālpārdošanas darījumos	24 000 LVL	35 000 EUR
64. panta pirmā daļa – par PVN grupas reģistrāciju	250 000 LVL	355 700 EUR
65. pantā – par fiskālā pārskata reģistrēšanu – attiecīgi	10 000 LVL un 200 000 LVL	14 220 EUR un 284 570 EUR
77. pantā – par nodokļu maksātāja izslēgšanu	35 000 LVL	50 000 EUR
84. pantā vienpadsmitajā daļā – ja neregistrēts nodokļu maksātājs pārsniedz apliekamo darījumu summu	35 000 LVL	50 000 EUR
85. panta piektajā daļā – par īpašo nodokļa režīmu importam	500 LVL	710 EUR
94. panta septītajā daļā – par priekšnodokļa korekciju PVN grupas darījumos	50 000 LVL	71 143,59 EUR
101. panta pirmā daļa – priekšnodokļa korekcija darījumos ar pamatlīdzekļiem	50 000 LVL	71 143,59 EUR
105. pants – priekšnodokļa korekcija par zaudētiem parādiem	300 LVL	426,86 EUR
109. pants – pārmaksātā PVN atmaksāšana – attiecīgi	1000 LVL, 100 LVL un 8000 LVL	1422,87 EUR, 142,29 EUR un 11 382,97 EUR
115. pantā – par nodokļa taksācijas periodu – attiecīgi	35 000 LVL un 10 000 LVL	50 000 EUR un 14 228,72 EUR
119. pantā – par nodokļa maksāšanas termiņiem	35 000 LVL	50 000 EUR
121. pantā – nodokļa maksāšanas termiņi par iegādēm ES teritorijā	7000 LVL	10 000 EUR
126. pantā – par vienkāršotiem nodokļa rēķiniem – attiecīgi	100 LVL un 20 LVL	143 EUR un 29 EUR
129. panta 5. daļa	Nodokļa rēķinā norādītās summas var izteikt jebkurā valūtā ar nosacījumu, ka maksājamā vai koriģējamā nodokļa summa ir izteikta latos atbilstoši Latvijas Bankas noteiktajam attiecīgās ārvalsts valūtas kursam darījuma brīdī vai avansa maksājuma saņemšanas brīdī. Nodokļa rēķinā maksājamā vai koriģējamā nodokļa summu var arī izteikt latos atbilstoši Eiropas Centrālās bankas publicētajam valūtas kursam darījuma brīdī vai avansa maksājuma saņemšanas brīdī. Šajā gadījumā valūtas maiņas kursu starp valūtām, kas nav eiro, aprēķina, izmantojot katras valūtas maiņas kursu pret eiro	Nodokļa rēķinā norādītās summas var izteikt jebkurā valūtā ar nosacījumu, ka maksājamā vai koriģējamā nodokļa summa ir izteikta eiro saskaņā ar grāmatvedībā izmantojamo ārvalstu valūtas kursu, kas ir spēkā attiecīgi darījuma dienas sākumā vai avansa maksājuma saņemšanas dienas sākumā
137. pantā – par īpašo nodokļa maksāšanas kārtību – attiecīgi	70 000 LVL un 351 000 LVL	100 000 EUR un 500 000 EUR

LIKUMS „PAR UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLI”

1. panta 26. daļā – reprezentatīva auto vērtība	25 454 LVL	36 175 EUR
13. pantā – par pamatlīdzekļu kategorijas vērtību	50 LVL	71,14 EUR
17. ² pantā – par nodokļu atlaidēm investīciju projektos – attiecīgi	35 milj. LVL, 3 milj. LVL un 100 LVL	50 milj. EUR, 4 268 615,43 EUR un 150 EUR
18. pantā – nodokļa atlaide lauksaimniekiem	10 LVL	14,23 EUR
23. pantā – nodokļa avansa maksājumu summa	500 LVL	711 EUR

MIKROUZŅĒMUMU NODOKĻA LIKUMS

1. pantā – mikrouzņēmuma apgrozījums	70 000 LVL	100 000 EUR
2. panta ceturtajā daļā – mikrouzņēmuma darbinieka ienākums	500 LVL	720 EUR
2. ¹ pantā – par ienākumiem, kas netiek ieskaitīti darbinieka ienākumā – attiecīgi	150 LVL, 0,03 LVL un 40 LVL	213,43 EUR, 0,04 EUR un 57 EUR

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītā **Linda Purīņa**

**SAIMNIECĪBAS
EKONOMIKA**

ATBALSTI KOOPERATĪVU DARBĪBAS ATTĪSTĪBAI NĀKAMAJĀ PLĀNOŠANAS PERIODĀ

Pieejamais finansējums LAP 2014.-2020.gada ietvaros

Ieguldījumi materiālajos aktīvos

- Vienam atbalsta pretendētam visos investīciju pasākumos visā plānošanas periodā 4 milj. EUR
- No kopējās finanšu aploksnes 2% stratēģiski nozīmīgiem projektiem gan kooperācijas, gan pārstrādes konsolidācijā
- Atbalsta intensitāte no 20% līdz 40%

Apmācības

- Atbalsts profesionālās izglītības un prasmju apguves darbībām līdz 70%, projekta iesniedzējs - kooperatīvs vai potenciālais apmācību nodrošinātājs

LEADER

- Atbalsts
 - Loģistikas bāzes/savākšanas punkta izveidei
 - Veicināšanas pasākumiem īsām piegādes ķēdēm
 - Mazo pārtikas ražotāju un vietējo mazumtirgotāju sadarbībai produktu veicināšanai

Ražotāju grupu izveide

- Atbalsta maksimālais apjoms gadā 100 000 EUR
- Maksimālā likme 10% kā procentuālā daļa no pārdotās produkcijas pirmajos 5 gados pēc atzīšanas ar nosacījumu, ka atbalstu pakāpeniski samazina

Avots: ZM informācija

Kooperatīvu darbības veicināšanai pastāvīgi tiek pilnveidota Latvijas Republikas normatīvo aktu bāze, kā arī valsts budžetā paredzēts finansējums kooperatīvu darbības atbalstam gan no valsts budžeta, gan ES finansējuma.

Jaunajā plānošanas periodā Lauku attīstības programmas 2014-2020 ietvaros lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām ir paredzēti vairāki atbalsta instrumenti pasākumu „Ieguldījumi materiālajos aktīvos”, „Apmācība”, „LEADER” un „Ražotāju grupu izveide” ietvaros.

Pasākuma „Ražotāju grupu izveide” ietvaros uz atbalstu varēs pretendēt lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, kurām ir piešķirts atbilstības statuss saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem (ņemot vērā pienu un graudu kooperatīvus) un kuras atbilst mazo un vidējo uzņēmumu definīcijai, kā arī to, kuru piecu gadu uzņēmējdarbības plānu apstiprinās kompetentā iestāde (LAD).

Atbalstu varēs saņemt vienu reizi gadā kā vienotas likmes summu pirmos piecus gadus pēc sabiedrības atbilstības statusa iegūšanas. Atbalstu plānots aprēķināt, pamatojoties uz iepriekšējā gadā ražotāju grupas pārdotās biedru saražotās produkcijas gada apjomu. Atbalsta robežlielums noteikts 10% apmērā ar noteikumu atbalstu pakāpeniski

samazināt. Visos gadījumos maksimālais apjoms gadā noteikts 100 000 eiro.

Lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības varēs pieteikties uz šādām aktivitātēm:

- ražošanas un produktu pielāgošana tirgus prasībām;
- kopīgi piegādāt preces tirgū, ietverot to sagatavošanu pārdošanai, pārdošanas centralizāciju, piegādi vairumpircējiem;
- izveidot kopīgus noteikumus par ražošanas informāciju, īpaši attiecībā uz ražas novākšanu un pieejamību;
- īstenot pasākumus, kas attiecas uz uzņēmējdarbības un mārketinga prasmju attīstīšanu un inovācijas procesa organizēšanu un veicināšanu.

Pasākumā „Ieguldījumi materiālajos aktīvos” uz atbalstu varēs pretendēt atbilstīgās lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības. Atbalsts paredzēts jaunu ražošanas pamatlīdzekļu iegādei (lauksaimniecības tehnika un iekārtas), būvniecībai un rekonstrukcijai, būvmateriālu iegādei.

Pasākuma „Apmācības” ietvaros uz atbalstu varēs pretendēt lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība vai apmācību potenciālais nodrošinātājs. Atbalsts paredzēts, lai lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības apgūtu

jaunas prasmes, kas sekmētu jau esošo kooperatīvu turpmāko attīstību un jaunu kooperatīvu veidošanos, tajā skaitā jaunu līderu veidošanos, kas uzņemtos kooperatīvu vadību.

LEADER pieejas pasākumos īpašs akcents ir paredzēts, lai attīstītu uzņēmējdarbību vietējā teritorijā, kas ietver ne tikai investīciju veida atbalsta aktivitātes, bet arī mārketinga aktivitātes, apmācības un sadarbības pasākumus. Lai īstenotu projektu LEADER pasākumu ietvaros, tam ir jāatbilst vietējām attīstības stratēģijām, kuras īsteno Vietējās rīcības grupas. Vietējās attīstības stratēģijas izstrādā Vietējā rīcības grupa sadarbībā ar vietējās teritorijas iedzīvotājiem (uzņēmējiem, nevalstiskajām organizācijām, pašvaldībām). Ņemot vērā to, ka LEADER projektu atbilstību stratēģijai izvērtē Vietējās rīcības grupas izveidota komisija, personas, tajā skaitā lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības, kas vēlas realizēt projektus, var vērsties Vietējā rīcības grupā un interesēties par iespējām saņemt atbalstu šādiem projektiem.

Šo pasākumu detalizētāki atbalsta saņemšanas nosacījumi nav pieejami, jo Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai ieviešanas regula ir tikai izstrādes procesā un dalībvalstīm nav pieejama. **LI**

Sagatavoja ZM Lauku attīstības atbalsta departamenta Valsts atbalsta plānošanas nodaļas vecākā referente **Diāna Urdziņa**

LAUKU
ATTĪSTĪBA

ZEMNIEKS IR OPTIMISTS, JO PAVASARIS KATRU GADU NĀK AR CERĪBU

Zemkopības ministrija sadarbībā ar SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs" Valsts Lauku tīkla aktivitāšu ietvaros tradicionāli rudenī organizē reģionālās konferences lauksaimniekiem "Esi informēts un ražo laukos". Pirmā no četrām notika 31. oktobrī Kurzemē – Saldū, un bija plaši apmeklēta.

Konferencē tika sniegta informācija par tiešajiem maksājumiem 2014. un 2015. gadā, Lauku attīstības programmas mērķiem un ES un valsts

atbalstu lauksaimniecībai no 2014. līdz 2020. gadam, kā arī vietējo lauku teritoriju attīstības iespējām. Uztājās Latvijas zemkopības ministre Laimdota Straujuma un Eiropas Parlamenta deputāte Sandra Kalniete. Aktuālu informāciju par aktualitātēm sniedza ZM speciālisti un ZM pakļautībā esošo iestāžu – Lauku atbalsta dienesta, Valsts augu aizsardzības dienesta, Pārtikas un veterinārā dienesta, Valsts meža dienesta, Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras vadītāji un darbinieki. AS "Sadales tīkls" pārstāvis runāja

par darba drošības jautājumiem.

Notika arī diskusijas trīs darba grupās – par lauku attīstības programmu, tiešajiem maksājumiem un vietējo attīstību. Tika iesniegts daudz jautājumu ministrei, kas vai nu tika uzreiz atbildēti, vai arī uz tiem tiks sniegtas atbildes personiski, kad konkrētajai problēmai tiks rasts risinājums.

Konferences dalībniekiem vaicājām: kā viņi vērtē izmaiņas nākamajā plānošanas periodā, kas iepriecina vai rada bažas, domājot par savas saimniecības turpmāko darbību?

**Galvenais ir tas,
lai lauksaimnieki
strādātu,
ražotu pārtiku un
varētu to pārdot**



Agita Hauka, Latvijas Zemnieku federācijas valdes priekšsēdētāja:

– Zemnieku viedoklis par nākamā plānošanas perioda izredzēm ir pozitīvs. Ne velti lauksaimnieku organizācijas ļoti daudz diskutēja ar zemkopības ministri Laimdotu Straujumu. Īpaši iepriecina Zemkopības ministrijas pieņemtais lēmums par atbalstu mazajām saimniecībām, jo mums ir svarīgi, lai katra ģimene laukos sevi

varētu pabarot un nopelnīt naudu, lai izskolotu bērnus. Zemnieku uzdevums tagad ir izvērtēt savas iespējas un izlemt, ko viņi darīs turpmākajā periodā. Latvijas Zemnieku federācija ir gatava palīdzēt saviem biedriem ar padomu un atbalstu, veicot izskaidrošanas darbu par nākamā plānošanas perioda nosacījumiem. Skaidrs ir tas, ka zemniekiem finansiālais atbalsts ir svarīgs, tomēr galvenais ir tas, lai lauksaimnieki strādātu, ražotu pārtiku, varētu to pārdot, lai būtu nauda visam citam nepieciešamajam.



Zigrīda Manteja, zemnieku saimniecība „Turaidas”, Durbes novads:

– Līdzdalība konferencē bija ļoti noderīga, tikai tagad plašā informācija jāpārdomā. Mūsu saimniecība nodarbojas ar biškopību, ārstniecības augu un ziemeļu puķu audzēšanu, zedēnu žogu izgatavošanu un tūristu uzņem-

šanu. Manas lekcijas „No sēkļa līdz paciņai” un „No bitītes līdz burciņai” noklausījušies jau vairāk nekā astoņu valstu pārstāvji, kuri vēlas sākt uzņēmējdarbību ārstniecības augu audzēšanā un biškopībā Saprota, ka perspektīva šobrīd ir bioloģiskajām saimniecībām, kā arī mazajām saimniecībām. Es gan jau esmu lielražotājs, bet prieks, ka mazie tiek atbalstīti un varēs strādāt ar prieku, pašiem tikai vajag lielāku gribspēku, lai kaut ko paveiktu. Mans viedoklis ir, ka lauksaimniekiem vairāk jāpaļaujas uz saviem spēkiem, uz to, ko pats vari izdarīt, nevis jāriskē ar kredītiem un citām saistībām.



Artūrs Asars, zemnieku saimniecība „Cīrulīši”, Saldus novads:

– Šādas konferences ir lieliska iespēja zemniekiem iepazīties ar aktualitātēm nozarē, uzklaustot
▶ 9.lpp.

SIA Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

◀ 8.lpp.

informāciju tieši no Zemkopības ministrijas speciālistiem. To, kā process veidosies tālāk, kuri lēmumi no iecerētajiem tiks pieņemti, kuri ne – to redzēsīm vēlāk, jo atbildīgajām personām vēl pašām par daudziem jautājumiem nav skaidrības. Iepriecināja tas, ka tiek saglabāti tiešmaksājumi, lai gan negodīgā konkurence ar citām Eiropas valstīm saglabājas. Mūsu saimniecība ražo graudus eksportam un kartupeļus. Protams, patīkami, ja iespējams saņemt atbalstu, taču mūsu nozarē viss tomēr atkarīgs no ražām un cenu līmeņa, platību maksājumi ir tikai papildus iespēja. Domāju, ka šajā plānošanas periodā ir paredzēts krietni daudz instrumentu, lai tie lauksaimnieki, kuri vēl nav īsti „atpērušies”, to izdarītu un ietu uz priekšu. Nav gan vēl īsti skaidrs, kā praktiski darbosies „zaļās komponentes” maksājumi. Bet, ja zemnieks pats strādās, laiks rādīs rezultātus. Zemnieks vienmēr ir optimists, jo katru gadu pavasaris nāk atkal ar cerību.

Iepriecina, ka šogad iesniegto projektu kvalitāte bijusi augstāka



Laima Veidmane, zemnieku saimniecība „Šuķi”, Rucavas novads:
– Mūsu saimniecība ir bioloģiskā, audzējam gaļas liellopus. Vienlaikus

esmu arī novada konsultante. Runājot par nākamo plānošanas periodu, gandarījumu sniedz tas, ka izdevās saglabāt iepriekšējo tiešmaksājumu sistēmu lauksaimniekiem, ar cerību saņemt lielākas summas par hektāru. Zinu, ka šajā situācijā vairs nebūs daudz tādu saimnieku, kuri gribēs „mest plinti krūmos.” Man patīk arī lēmums samazināt būvniecības projektu atbalstu līdz 500 000 latiem, kas ļaus to izmantot lielākam saimniecību skaitam. Svarīgi arī tas, ka tehnikas iegādē tagad tiks dota iespēja izmantot nevis lētāko, bet saimnieciski izdevīgāko iepirkuma piedāvājumu, ko varēs izvērtēt pats saimnieks. Tā kā esmu arī konsultante, mani iepriecināja Lauku atbalsta dienesta informācija, ka šogad iesniegto projektu kvalitāte bijusi augstāka un pieļauts mazāk kļūdu. Tas liecina, ka strādājam labāk. Finanšu līdzekļi no ES un valsts budžeta būs pieejami arī turpmāk – tikai pašiem aktīvi jāstrādā.



Agris Veide, zemnieku saimniecība „Liepas”, Vecumnieku novads:

– Lauksaimnieku organizācijās mēs esam strādājuši vairāk nekā divus gadus, lai panāktu izmaiņas nākamā plānošanas perioda nosacījumos. Nepatīkamais ir tas, ka joprojām mūsu nozarē nav stabilitātes. Daudzi jautājumi ir tikai iezīmēti un formulēti, bet ne pieņemti. Joprojām pastāv cīņa starp lielajām saimniecībām un mazajām un vidējām, kuras mēs Latvijas Zemnieku federācijā gribam aizstāvēt, jo nez vai būtu labi, ja saglabātos tikai lielās saimniecības. Ļoti būtisks

Lauksaimniekiem naudas būs vairāk un ar to varēs paveikt labas lietas. Noskaņojums ir pozitīvs, jo arvien vairāk cilvēku sāk domāt, ka laukos ir forši!

man šķiet jautājums par zemes tirgu, – lai tad, ja es savu zemi vēlētos pārdot, man neviens cits nevarētu ietekmēt, kam man tā jāpārdod. Jautājums, kā zemes pārdošana tiks sakārtota, būs pārbaudāms tikai praksē – kā darbosies zemes komisijas pie pašvaldībām, kuri cilvēki jautājumus izlems un kā. Vienīgā cerība, lai zeme paliktu mūsu lauksaimnieku rokās, ir tā, ka visi ārzemnieki, kuri vēlējas tikt pie zemes Latvijā, to jau ir izdarījuši. Nupat dzirdēju arī par gadījumu, ka kāds dānis savu zemi vēlas pārdot, bet par krietni augstāku cenu, nekā pieņemama mūsu zemniekam. Pamatattīstības principi nākamajam plānošanas periodam ir pareizi, lai panāktu, ka zeme strādā lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai. Varam, protams, cerēt, ka platību maksājumi, kā plānots, sasniegs 196 latus par hektāru, taču arī vidējie 143 lati pēc mūsu aprēķiniem būtu labs ieguvums. Skaidrs ir tas, ka kopā lauksaimniekiem, neskatoties uz dažādām niansēm, naudas būs vairāk un ar to varēs paveikt labas lietas. Noteikti jāatbalsta mazās saimniecības, kas pēc skaita un pēc kopējās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības Latvijā sastāda lielāko saimniecību īpatsvaru. Ja tās attīstīsies, tas dos pieaugumu lauksaimnieciskās produkcijas ražošanā un valsts ekonomikai kopumā, jo lielās saimniecības savus attīstības resursus jau ir izmēlušas. Patiesībā noskaņojums ir pozitīvs, jo arvien vairāk cilvēku sāk domāt, ka laukos ir forši! **LL**

Sagatavoja LLKC Sabiedrisko attiecību nodaļas vecākā speciāliste

Dace Millere

LAUKU ATTĪSTĪBA

KOPĒJĀ LAUKSAIMNIECĪBAS POLITIKA LATVIJĀ. DISKUSIJAS TURPINĀS

Jau šovasar ES iestādes – Eiropas Komisija, Eiropas Parlaments un ES Ministru padome – panāca vienošanos par Kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) reformu pēc 2013. gada. Par to, kā konkrēti reforma tiks īstenota Latvijā, šobrīd notiek spraigas diskusijas starp ZM un lauksaimnieku organizācijām.

Plānošanas periodā no 2014. līdz 2020. gadam Latvijai KLP mērķu īstenošanai kopumā atvēlēts par 50% vairāk naudas no ES budžeta nekā līdz šim – kopējais pieejamais finansējums ir 2,686 miljardi eiro (1,7 miljardi tiešmaksājumiem un 969 miljoni lauku attīstībai). Salīdzinājumam – šajā plānošanas periodā Latvijas laukiem tika 1,786 miljardi eiro (731 miljoni tiešmaksājumiem un 1,05 miljardi eiro lauku attīstībai).

ES noteikusi, ka nākamajā plānošanas periodā KLP ir trīs lieli mērķi.

PIRMAIS – dzīvotspējīga pārtikas ražošana. Tas nozīmē labāku konkurētspēju, ienākumu stabilitātes nodrošināšanu un atbalstu tiem lauksaimniekiem, kuri dzīvo teritorijās ar dabiskiem ierobežojumiem saimniekošanā.

OTRAIS – ilgtspējīga dabas resursu pārvaldība un klimata pārmaiņu mazināšana, dodot vairāk labuma sabiedrībai un videi.

TREŠAIS – līdzsvarota teritoriālā attīstība, veicinot lauku dzīvotspēju un ekonomiskās darbības dažādošanu.

Salīdzinot ar šo plānošanas periodu, nākotnē KLP būtu jāklūst vairāk vērstai uz lauku attīstību, nodrošinot zaļāku vidi un plašākas ekonomiskās darbības iespējas lauku ļaudīm.

Lauku attīstības programma

Latvijas Lauku attīstības programmai (LAP) šobrīd ir noteikti pieci galvenie uzstādījumi.

1) Ienākumu pieaugums no efektīvas ražošanas, palielinot produkcijas ar pievienoto vērtību ražošanu un uz tirgu orientētas produkcijas ražošanu.

2) Mazo un vidējo saimniecību atbalsts.

3) Katrs zemes un meža hektārs un Latvijai piederošie ūdeņi tiek izmantoti vērtības radīšanai.

4) Latvijas laukus apstrādā ģimenes saimniecības, kas spēj sevi apgādāt un nodrošināt ar pietiekamiem ienākumiem.

5) Zinātnes attīstība un zināšanu līmeņa celšana.

Lai gan Lauku attīstības programma ar atbalsta piešķiršanas nosacījumiem joprojām tiek apspriesta, šobrīd ir skaidrs, ka atbalsts nepieciešams gan zināšanām un konsultācijām, gan saimniecību modernizācijas turpināšanai, gan jaunajiem lauksaimniekiem, gan mazajām saimniecībām.

Pēc ZM prognozēm pirmās atbalsta programmas varētu tikt atvērtas jau nākamā gada otrajā pusē

Kādi konkrēti ir plānotie atbalsta pasākumi? Šis ir jautājums, ko aizvien vairāk uzdod ar nozari saistītie cilvēki. Tādēļ „Lauku Lapā” sniedzam vispārēju ieskatu LAP atbalsta pasākumos.

Zināšanu pārnesei un informācijai no LAP budžeta būtu atvēlami 13 miljoni eiro. No pasākuma īstenošanas tiešie labuma guvēji būtu lauksaimniecībā, pārtikas pārstrādē un mežsaimniecībā strādājošie mazie un vidējie uzņēmumi. Pasākuma ietvaros plānots rīkot apmācības, kursus, seminārus, praktiskās apmācības un pieredzes apmaiņu Latvijā, kā arī specifisku tālākāpmācību citās valstīs.

Konsultāciju pakalpojumiem, saimniecību pārvaldības un atbalsta pakalpojumiem būtu atvēlami 10 miljoni eiro. Atbalstīti tiktu konsultanti konsultāciju pakalpojumu sniegšanai lauksaimniekiem, meža īpašniekiem un lauku teritorijās esošajiem mazajiem un vidējiem uzņēmumiem ar mērķi uzlabot dzīvotspēju, kā arī veicināt izpratni par ekonomisku un videi draudzīgu saimniekošanu.

Ieguldījumiem materiālajos aktīvos būtu atvēlami 500 miljoni eiro. Atbalsta saņēmēji – lauku saimniecības,

kooperatīvi, juridiskas personas, kas nodarbojas ar pārstrādi, kā arī meliorācijas sistēmu tiesiskie valdītāji. Nākamo septiņu gadu periodā viens atbalsta pretendents varētu iesniegt projektus par kopējo summu 4 miljoni eiro, bet attiecināmo izmaksu summa varētu būt līdz 2 milj. eiro, no kuras tehnikas, iekārtu un aprīkojuma iegādei varētu sniegt atbalstu ne vairāk kā 700 tūkst. eiro apmērā. Attiecināmās izmaksas pārstrādei būtu līdz 3 milj. eiro, mājražotājiem – 100 tūkst. eiro, bet meliorācijai – līdz 300 tūkst. eiro. Šobrīd ir vienošanās, ka tehnikas iegādei tiktu sniegts 20% liels atbalsts no iegādes izmaksām, bet būvēm – 40% liels. Par 10% lielāka atbalsta intensitāte plānota jaunajiem lauksaimniekiem, kā arī saimniekiem, kuri darbojas zālēdāju lopkopībā.

Saimniecību un biznesa attīstība sadalīta trīs pasākumos. Jauno lauksaimnieku (līdz 40 gadiem) atbalstam iecerēti 14 miljoni eiro. No šīs summas atbalstītu ražošanas pamatlīdzekļu, t.sk. lauksaimniecības dzīvnieku un zemes iegādi, segtu uzņēmumu dibināšanas izmaksas utt. Maksimālais atbalsta apjoms būtu līdz 70 tūkst. eiro, atbalsta intensitāte – līdz 80%. Atbalstam kvalificētos tie lauksaimnieki, kuriem saimniecība ir pamatdarba vieta un/vai saimniecība pilnībā pārņemta no vecākās paaudzes.

Mazo saimniecību attīstībai būtu atvēlami 35 milj. eiro. Uz atbalstu varētu pretendēt fiziskas vai juridiskas personas, kuru gada apgrozījums ir no 2000 līdz 15 000 eiro. Maksimālais atbalsta apjoms būtu līdz 15 000 eiro un atbalsts pienāktos par ražošanas pamatlīdzekļu un būvmateriālu iegādi, būvniecību, ilggadīgajiem stādījumiem, kā arī vaislas dzīvnieku iegādi.

Uzņēmumu radīšanai un attīstībai no LAP plānots atvēlēt 50 milj. eiro. Finansējums tiktu juridiskām un fiziskām personām, kas atbilst mikrouzņēmuma definīcijai, un atbalstīta tiktu uzņēmumu dibināšana (atbalsta apjoms līdz 70 tūkst. eiro), uzņēmumu attīstība (atbalsta apjoms līdz 200 tūkst. eiro), ieskaitot lauku tūrismu, kā arī nelauksaimniecisko darbību dažādošana (70 tūkst. eiro). Atbalsta intensitāte – 55%.

► 11.lpp.

◀ 10.lpp.

Pamatpakalpojumiem lauku apvidos plānots atvēlēt 126 milj. eiro, un šī nauda paredzēta pašvaldībām lielākoties ceļu atjaunošanai.

Ieguldījumiem mežu atīstībā un mežu dzīvotspējas pilnveidošanā atvēlēti 31,3 miljoni eiro, un uz šo atbalstu varētu pretendēt privāto mežu tiesiskie valdītāji un mežu kooperatīvi jaunaudžu kopšanai, mazvērtīgo mežaudžu nomaiņai, valdošās koku sugas nomaiņai, valdošās koku sugas nomaiņai, valdošās koku sugas nomaiņai pāraugušās apšu un baltalkšņu audzēs un mežu ieaudzēšanai un kopšanai.


Mežsaimnieciskās ražošanas potenciāla atjaunošanai un preventīvu pasākumu ieviešanai atvēlēti 5,6 milj. eiro. Šis atbalsts būtu izlietojams meža ugunsgrēku, kaitēkļu un slimību monitoringam un nelaimēs cietušu mežu atjaunošanai.

LAP paredzēti arī **maksājumi saimniecībām ar dabas ierobežojumiem** – 267,5 milj. eiro. Ar šo atbalstu paredzēts turpināt mazāk labvēlīgo apvidu (MLA) atbalstu. MLA atbalsta principi joprojām tiek saskaņoti ar ES.

Agrovīdēs un klimata atbalsta pasākumiem, kas ietver apakšpasākumus bioloģiskās daudzveidības uzturēšanai zālajos, integrētās dārzkopības ieviešanu un veicināšanu, kā arī videi draudzīgas saimnieciskās veicināšanu, plānots atvēlēt 89 milj. eiro. Šie pasākumi tiek saskaņoti ar ES.

Tāpat arī pēc normatīvo aktu saskaņošanas ar ES tiks precizētas likmes un nosacījumi **bioloģiskās lauksaimniecības** (plānots atvēlēt 151 milj. eiro) un **Natura 2000 mežiem un laukiem** atbalstam.

Nākamajā plānošanas periodā tiks turpināts atbalsts **LEADER pasākumiem**, tiem atvēlot 76 milj. eiro.

Pēc ZM prognozēm, pirmās atbalsta programmas varētu tikt atvērtas jau nākamā gada otrajā pusē. 

Sagatavoja LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja **Iveta Tomšone**

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2013. GADA DECEMBRĪ

Termiņš	Novembris					Decembris					Janvāris				
	1	5	15	20	25	26	30	1	5	15	20	25	30	31	1
Pārejas posma valsts atbalsts															
Lauku attīstības programma															
Riska samazināšana															
Nacionālās subsidijas															
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)															
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)															
Mikrouzņēmumu nodoklis															
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis															
Grāmatvedība un nodokļi															

Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskati. Iesniegumu un atskāšu apkopšanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

**BRISELES
GAITENOS**

OLU UN PUTNU GAĻAS TIRGŪ NELIELA IZAUGSME

Eiropas olu un putnu gaļas tirgū šogad vērojamas pozitīvas tendences, kas varētu saglabāties arī 2014. gadā, secināts COPA-COGECA putnu gaļas un olu darba grupā, kurā kā eksperts no Latvijas piedalījās Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes pārstāvis Aleksandrs Kovaļčuks.

Darba grupā prezentētajā atskaitē par ES putnu gaļas un olu tirgu secināts, ka šobrīd olu cenas aug gan čaumalu olām, gan pārstrādei paredzētajām olām. Ievērojami pieaugusi cena olu baltuma pulverim. Tiesa, nākamajā gadā tiek prognozēts ražošanas kritums par 0,5%. Vienlaikus importēto olu skaits ir samazinājies par 52,6%, bet eksports ir pieaudzis par 7,8%. Būtiski, par 86%, kāpis ES olu eksports uz Krieviju, bet uz Arābu Emirātiem – par 378%.

Savukārt cenas putnu gaļai ir samazinājušās, bet peļņatomēr ir pieaugusi (aprēķinā ietvertas tikai barības cenas).

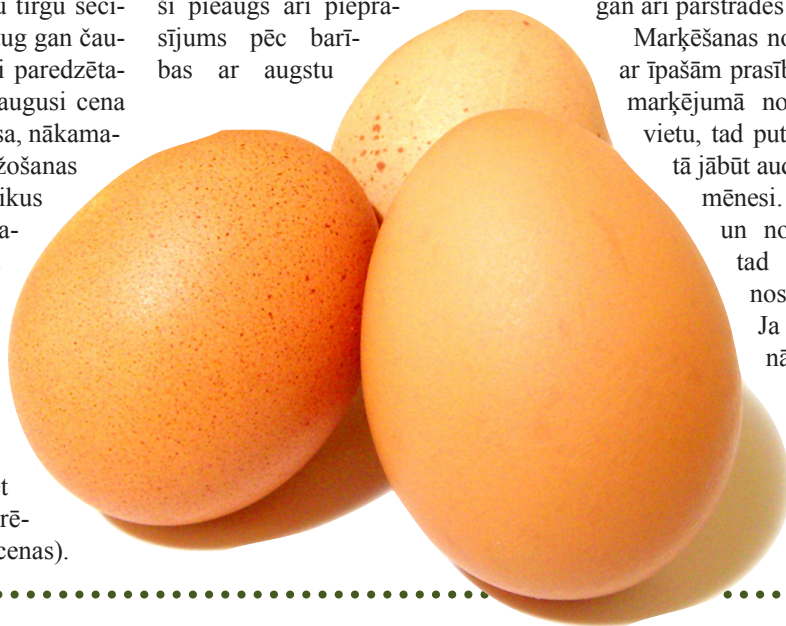
Putnu gaļas tirgus ekspertu vērtējumā norādīts, ka 2013. gadā ir novērojams nokauto putnu skaita pieaugums par 0,6%, un nākamgad tiek prognozēts 0,7% pieaugums.

Darba grupā secināts, lai veicinātu putnu gaļas un olu patēriņu, ir nepieciešams likumdevēju atbalsts. Zinot, ka cilvēku skaits pasaulē pieaug un būtiski kāpj viņu turības līmenis, jo īpaši trešās pasaules valstīs, atbilstoši pieaugs arī pieprasījums pēc barības ar augstu

proteīna saturu. Putnu gaļa un olas var būt par vienu no galvenajiem šīs grupas produktiem.

Darba grupā apspriestas arī gaidāmās izmaiņas gaļas marķēšanā saistībā ar produkta izcelsmes vietu. ES piedāvā trīs variantus: ražots ES/vai ražots ne ES (EU/non EU); marķējumā norādīts dalībvalsts nosaukums vai trešās valsts nosaukums; marķējumā atspoguļo gan izaudzēšanas, gan kaušanas, gan arī pārstrādes vietu.

Marķēšanas nosacījumi papildināti ar īpašām prasībām putnu gaļai. Lai marķējumā norādītu izaudzēšanas vietu, tad putnam konkrētajā vietā jābūt audzētam vismaz vienu mēnesi. Ja putns audzēts un nokauts vienā valstī, tad marķējumā drīkst nosaukt tikai šo valsti. Ja gaļas gabali, kas nākuši no atšķirīgām izcelsmes valstīm ir iepakoti vienā iepakojumā, tad marķējumā jānorāda visas valstis. **LL**



SPRIEŽ PAR LINU UN KAŅEĻU TIRGU

Linu un šķiedras kaņeļu audzēšana ES lielākoties notiek Francijā, Beļģijā un Nīderlandē, šo produktu tirgus ir augošs, secināts COPA-COGECA linu un kaņeļu darba grupā, kurā kā eksperts no Latvijas piedalījās Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomes pārstāvis Tālis Laizāns.

Darba grupā prezentētajā pārskatā par 2012.-2013. gada rezultātiem linu un kaņeļu nozarē konstatēts, ka šķiedras linu sējumu platības ES 2013. gadā bija 90 000 ha, tajā skaitā Francijā, Beļģijā un Nīderlandē – 70 500 ha (2012. g. 83 000 ha, t.sk. Francijā, Beļģijā, Nīderlandē – 62 702 ha). Iegūtais linu šķiedras daudzums Francijā, Beļģijā

un Nīderlandē 2012.-2013. gadā bija 123 500 tonnas (2011.-2012. gadā – 70 491 tonnas). Vidējā šķiedras ieguve bija 1,75 tonnas no ha (2012. gadā).

Šķiedras kaņeļu sējumi 2013. gadā Eiropā ir palielinājušies un sasniedz apmēram 16 000 ha (2012. gadā bija 14 000 ha). Vidējā plānotā šķiedras ieguve ir 2,0-2,2 tonnas no ha. Lielākās kaņeļu platības tiek audzētas Francijā – šeit izaudzē apmēram 80% no visām ES šķiedras kaņeļēm. Kaņeļu šķiedras pārdošanas apjomi 2012. gadā bija 30 000 tonnas, tajā skaitā tehniskā šķiedra papīra rūpniecībā – 20 000 tonnu un tehniskā (īsā) šķiedra citām jomām – 10 000 tonnu (izņemto galvenokārt siltumizolācijas materiāla ražošanā un bio-

kompozītu ražošanā).

Tirgus eksperti konstatē, ka Francija, Čehija un Vācija 2014. gadā plāno palielināt kaņeļu sējumu platības.

Vērtējot cenas tirgū 2012.-2013. gadā, secināts, ka kaņeļu tehniskā šķiedras cena ir vidēji 600–800 eiro/t, kaņeļu tehniskās šķiedras papīra ražošanai cena ir 350–400 eiro/t, spaļu cenas – 200 eiro/t (stabila cena, ar tendenci palielināties), bet kaņeļu sēklas cena ir vidēji 1200 eiro/t (2002. gadā cena bija 250 eiro/t, 2012. g. – 1000 eiro/tn).

Pašlaik vidējā kaņeļu šķiedras cena salīdzinājumā ar 2011. gadu ir pieaugusi par 15% un nav zemāka par 450 eiro/t.

Nākamgad eksperti prognozē šķiedras linu un kaņeļu platību palielinājumu ES valstīs par 7-10%. Pieprasījuma palielinājums pēc kaņeļu sēklām pārtikai un kosmētikai ES valstīs augs par 10–20%, pēc bioloģiski audzētām sēklām – pat par 100%. **LL**



SIA Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv


WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

BRISELES
GAITEŅOS

UZSĀK EIROPAS INOVĀCIJU PROGRAMMAS IEVIEŠANU

ES iestādes sākušas darbu pie inovāciju ieviešanas lauksaimniecībā. EIP-Agri jeb Eiropas Inovāciju programmas (EIP) lauksaimniecībā ietvaros pie ES lauksaimniecības ģenerāldirektoriāta ir izveidots servisa punkts, kurā strādā starptautiska komanda – Eiropas inovāciju programmas ieviešanas mediatori. Par to runāts COPA-COGECA lauku attīstības darba grupā, kurā kā eksperte no Latvijas piedalījās Latvijas Zemnieku federācijas pārstāve Agnese Hauka.

EIP ideja ir vienot lauksaimniekus, lauksaimniecības uzņēmumus, zinātniekus, konsultāciju uzņēmumus, nevalstiskās organizācijas un citus pārstāvjus, lai sekmētu inovāciju ieviešanu lauksaimniecības nozarē. Iniciatīvas pārstāvji apzinās, ka no inovācijām ir atkarīga lauksaimniecības sektora attīstība un lauksaimnieku labklājība lauku teritorijās. EIP radīšana ir tikai sākumstadijā, bet jau ir izveidotas trīs fokusa grupas, kas darbojas bioloģiskajā lauksaimniecībā, proteīnaugu jomā un lopkopībā. Tuvākajā laikā tiks izveidotas vēl trīs darba grupas – ģenētisko resursu jomā, organisko vielu satura augsnē Vidusjūras reģionā izpētē un integrētajā augu aizsardzībā, orientējoties uz krustziežu dzimtas augiem (rapsis).


Šobrīd saistībā ar EIP lauksaimnieku organizācijās ir vairāk jautājumu, nekā atbilžu. Tā, piemēram, kas noteiks fokusa grupu tēmu izvēli, kā reāli dzīvē tiks ieviestas inovācijas, kā notiks EIP sadarbība ar Lauku tīkliem un, galu galā, – kā pārvarēt valodu barjeru starp dažādu valstu lauksaimniekiem, praktiķiem, kuri būtu gatavi piedalīties inovāciju programmā. Atbildes uz šiem jautājumiem tiks meklēta laika gaitā, pakāpeniski paplašinot EIP darbu. 



ĶĪNAS ĶIPLOKU KONTRABANDA TURPINĀS

Eiropas birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF) informē, ka ES joprojām saskaras ar Ķīnas ķiploku kontrabandu.

Birojs šobrīd strādā ar 50 kontrabandas lietām, un šo lietu ietvaros apzinātais zaudējums ES ekonomikā ir 78 miljoni eiro. Izplatītākie ķiploku kontrabandas slēpšanas veidi ir ķiploku deklarēšana ar citu produktu kodiem, svaigu ķiploku deklarēšana kā kaltētu vai saldētu, ķiploku slēp-

šana kravās starp citiem produktiem, izcelsmes viltošana. Tiek veidotas jaunas importētājfirmas, kas nav tradicionālie importētāji. Plaši izplatīta izvešanas dokumentu viltošana. Rezultātā ķiplokus ievie par ļoti zemām cenām, nesamaksājot muitas nodevas. Par ķiploku kontrabandu informācija sniegta COPA-COGECA augļu un dārzeņu darba grupā, kurā kā eksperte no Latvijas piedalījās Latvijas Zemnieku federācijas pārstāve Mārīte Gailīte. 

copa * cogeca

european farmers

european agri-cooperatives

COPA ir Eiropas līmeņa profesionālo lauksaimnieku organizāciju komiteja, kas pārstāv lauksaimniekus ES un starptautiskās institūcijās. Tā ir dibināta 1958. gadā.

COGECA ir Eiropas līmeņa lauksaimniecības kooperācijas komiteja, kas pārstāv kooperatīvu intereses ES un starptautiskās institūcijās. Tā ir dibināta 1959. gadā.

Kopš 1962. gada **COPA** un **COGECA** apvienoja birojus un kopīgi pārstāv Eiropas lauksaimnieku un kooperatīvu intereses.

BRISELES GAIŅENOS

PAR BIOLOĢISKIEM PRODUKTIEM GATAVI MAKSĀT MAZLIET VAIRĀK

EK veiktajā aptaujā par bioloģisko produktu tirgu 78% no respondentiem apgalvojuši, ka par bioloģiskiem produktiem ir gatavi maksāt dārgāk.

Tiesa gan – dārgāk nozīmē ne vairāk kā par 10-25% vairāk, nekā tiek maksāts par konvencionālajiem produktiem. Vēl 74% aptaujāto uzskata, ka bioloģiskās lauksaimniecības nosacījumiem jābūt stingrākiem, bet 40% pieprasa pat soda sankcijas par stingrāku prasību neievērošanu. No aptaujātajiem

61% dalībnieku uzskata, ka visi bioloģiskie produkti jākontrolē uz pesticīdu atliekām, bet 90% dalībnieku apgalvo, ka pērk bioloģiskos produktus tāpēc, ka tie ir brīvi no ĢMO, un pieprasa, lai marķējuma prasības bioproduktiem būtu tādas pašas kā konvencionālajiem attiecībā uz ĢMO. Pozitīvi, ka 79% dalībnieku atpazīst bioloģiskās lauksaimniecības zīmi.

Aptaujas rezultāti izvērtēti un iesniegti COPA-COGECA augļu un dārzeņu darba grupā, kurā kā eksperte no Latvijas piedalījās Latvijas Zemnieku federācijas pārstāve Mārīte Gailīte. **LL**

**74% aptaujāto
uzskata, ka
bioloģiskās
lauksaimniecības
nosacījumiem
jābūt
stingrākiem**

KVIEŠU RAŽĪBAI – ZINĀTNES PĒTĪJUMUS

Kā palielināt kviešu ražību un samazināt izaudzēšanas izmaksas? Par šo tēmu priests Briseles brīvās universitātes rīkotajā darba grupā „Kviešu biotehnoloģijas un iespējas attīstīt kviešu audzēšanu pasaulē”, kurā piedalījās Zemnieku saeimas pārstāvis Aigars Šutka.

Darba grupas sanāksmē secināts, ka šobrīd pasaulē kvieši nodrošina 21% no visām saražotajām kalorijām pārtikai un lopbarībai un 20% no visa saražotā proteīna. Eiropā pēdējos gadu desmitos valda zināma stagnācija kviešu tehnoloģijās. Kopumā 20 pasaules

lielākajās kviešu audzētājvalstīs ražības pieaugums ir apstājies. Secināts, ka 12 lielākajās valstīs ar relatīvi augstām ražām (lielākoties Rietumeiropas valstīs) ražības kāpums kopš 1995. gada ir apstājies, bet septiņās valstīs ar relatīvi zemām ražām (lielākoties Centrālās un Austrumeiropas valstīs) ražības pieaugums ir apstājies kopš 1975. gada.

Līdz šim pasaulē nav neviena kviešu biotehnoloģijas projekta, kas būtu ieviests ražošanā. Kopš 2000. gadu sākuma, kad ASV, Kanāda un Austrālija vienojās par šādu projektu īstenošanu, ir uzsākta aktīva pētniecība. Izmēģinājumi Kanādā ar HT (herbicīdu tolerantu) kviešiem parādījuši +9% ražas pieaugumu un par 16-26 ASV dolāriem mazākas izmaksas uz ha un par 25-50 ASV dolāriem lielāku peļņu no ha.

Zinātnieki prognozē, ka apmēram trīs gadu laikā varētu tikt atklāts pilns kviešu genoms, kas dos iespēju daudz ātrāk

un mērķtiecīgāk strādāt ar kviešu selekciju un biotehnoloģijām.

Darba grupas diskusijās atgādināts, ka ir izveidota globāla organizācija, kas nodarbojas ar kviešu kā kultūrauga uzlabošanu. Organizācijā apvienojas, gan valstis un pētniecības iestādes, gan arī privātās kompānijas (www.wheatinitiative.org).

Šobrīd kviešu audzēšanā no ekonomiskā viedokļa daudz efektīvākas ir valstis ārpus Eiropas. ASV un Kanāda spēj saražot kviešus ar daudz zemāku pašizmaksu, pat iegūstot vidēji no ha daudz mazākas ražas kā Eiropā. **LL**

Pēc COPA-COGECA darba grupu ekspertu atskaitēm informāciju sagatavoja LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja **Iveta Tomšone**

Ekspertu dalība pasākumā organizēta VLT aktivitātes “Nozaru ekspertu ziņojumi” ietvaros. Plašāk ar COPA-COGECA darba grupu ekspertu aktivitātēm iespējams iepazīties Valsts Lauku tīkla mājaslapā http://www.laukutikls.lv/copa_cogeca.

PIEREDZE

„KALNA DAMBRĀNI” ATTĪSTĀS, IZMANTOJOT PADOMU

Viesītes novada zemnieku saimniecība „Kalna Dambrāni” ar labi izkoptu ganāmpulku un vidēji 12,7 tūkstošiem tonnu lielu vidējo izslaukumu no govju gadā ir starp labākajām saimniecībām Latvijā. Saimniecības izaugsmi nodrošinājuši gan „Kalna Dambrānu” saimnieku Iveta un Ivara Tīrumnieku uzņēmība, gan LLKC konsultantu padoms.

„Kalna Dambrānu” saimniecība nu jau vairākus gadus Lauksaimniecības datu centra valsts TOP 25 saimniecību sarakstā ieņem vietu galvgalī gan pēc izslaukuma, gan pēc saražotā piena kvalitātes. Ne velti, jo „Kalna Dambrānus” var uzskatīt par vienu no modernākajām piena ražošanas saimniecībām ne tikai Latvijā, bet visās trijās Baltijas valstīs. Te maksimāli cenšas ievērot visus laba piena ražošanas pamatnosacījumus, sākot ar ganāmpulka ģenētiku un labturību, līdz pat kūtmēslu apsaimniekošanai.

Modernizācija ar LLKC atbalstu

„Kalna Dambrānu” ganāmpulkā šobrīd ir ap 1200 liellopu, no kuriem nedaudz vairāk kā 600 ir slaucamās govīs. Vaicāta par saimniekošanas sākumu, Iveta atceras teju 20 gadu senu vēsturi, kad „Kalna Dambrānos” bijusi maza kūtiņa ar vienu govi. Iveta atzīst, ka par nopietnu saimniekošanu var runāt tikai, sākot ar 2003. gadu, kad saimniecībā govju skaits sasniedza simtu, bet modernizācijas darbi, kas „Kalna Dambrānus” ierindoja Latvijā faktiski labākās saimniecības līmenī, pabeigti pašā piena krīzes augstākajā punktā – 2008. gadā. Lai gan var teikt, ka darbi saimniecības uzlabošanā gandrīz pabeigti, nevar noliegt, ka joprojām saimniecībā ir kas uzlabojams, papildināms un modernizējams. Turklāt Iveta atzīst, ka labākas konkurētspējas nodrošināšanai jāturpina darbs ganāmpulka paplašināšanā līdz 1000 slaucamajām govīm. Tas nozīmē, ka vajadzēs domāt par fermas paplašināšanu, vēl viena slaukšanas karuseļa uzstādīšanu utt.



ZS „Kalna Dambrāni” saimnieki Iveta un Ivars Tīrumnieki



Saimnieki atzīst, ka veiksmīgai saimniecības attīstībai lieliski palīdzējis LLKC Jēkabpils biroja konsultantu atbalsts un padoms.

Iveta Tīrumniece saka: „Uzņēmuma audzēvēcāki ir LLKC konsultanti – agronoms Arvīds Ozoliņš un lopkopības speciāliste Astrīda Vilciņa. To, ko šie speciālisti mācīja, mēs arī simtprocentīgi izpildījām. Nevar padomus kraut tikai kaudzītē un visu darīt pa savam. Viens cilvēks nevar būt gudrs desmit jomās, tādēļ jāveido komanda no zinošiem speciālistiem, kuriem ikdienā vari uzticēties un izpildīt norādījumus, ko viņi dod. Tad var sasniegt labus rezultātus.” Šobrīd neatsveramu palīdzību ikdienas darbam sniedz LLKC Jēkabpils biroja vadītāja un vecākā speciāliste lopkopībā Ziedīte Bimšteine.

Ganāmpulka pamats ir telītes

Kas paveikts un kā saimnieko „Kalna Dambrānos”? Laba ganāmpulka izveide sāka ar 500 Holšteinas melnraibās (HM) šķirnes govīm, kas savulaik ievestas no Vācijas. Iveta atceras, ka sākotnēji bijusi pārliecināta, ka ganāmpulku atjaunos tikai, tā teikt, ar importu. Taču LLKC konsultanti pierunājuši mēģināt pašai nodarboties ar teļu ataudzēšanu, jo tas būs izdevīgāk. Padoms atmaksājies – tagad ganāmpulka papildināšana notiek tikai ar pašu izaudzētām telēm pēc speciāli izveidotas pāru atlasēšanas programmas, izmantojot Latvijā piedāvāto augstvērtīgo ģenētiku. Iveta pamatoti uzskata, ka laba ģenētika ir viens no pamatelementiem augstvērtīga ganāmpulka izveidei. Turklāt telišu atražošana pašu mājās palīdzējusi tikt valā no slimībām, kas ievestas no Vācijas.

► 16.lpp.

◀ 15.lpp.

„Kalna Dambrāni” ir saimniecība, kas atvērtā dažādām aktivitātēm. Tā vairākkārt iesaistījusi LLKC demonstrējumu programmu īstenošanā. Saimniecība nodrošina tehnisko atbalstu praktisko apmācību vadīšanā, kurās piedalījušies Latvijā pazīstami LLKC lektori: konsultants – eksperts veterinārmedicinā Dainis Arbidāns, Lopkopības nodaļas vadītājs Jānis Kažotnieks, konsultante augkopībā Laura Ludevika. Izmantojot saimniecības materiāli tehnisko bāzi, Jēkabpils LKB pakalpojumu klāsta paplašināšanai Dainis Arbidāns apmācījis speciālistu darbam ar agrīnās grūsnības noteikšanu slaucamajām govīm.

Telīšu ataudzēšana „Kalna Dambrānos” ir atslēga laba ganāmpulka izveidošanai, un tām tiek nopietna speciālistu uzmanība. Telītes sadalītas grupās, katrai no tām, atkarībā no dzīvnieku vecuma nodrošinot atbilstošu barošanu. Pamats, protams, ir piens, ko telītes saņem pie piena automāta tieši tik lielā daudzumā, cik tām nepieciešams.

Komforts un ēdināšana

Nākamais pamatelements – govju komforts. „Kalna Dambrānos” izveidota atvērtā tipa nepiesietās turēšanas kūts ar pietiekami platām un ērtām dziļajām guļvietām. Pakaišiem izmanto lielākoties skaidas, bet brīžos, kad manāms skaidu deficīts, var izlīdzēties ar kūdru. Iveta atzīst, ka fermā būtu vajadzīgs lielāks vietu skaits, taču govju veselības stāvoklis ir labs, kas apliecina – ar komfortu viss kārtībā. Govis gandrīz neslimo, kājas veselas, un dzīvnieki jūtas labi.

Trešais labas saimniekošanas elements ir sabalansēta barība. „Kalna Dambrāni” izmanto LLKC speciālistu palīdzību barības devu sastādīšanā. Govju ēdināšanai lieto skābbarību, ko gatavo no pašu izaudzētas kukurūzas un zāles, barībai pievieno arī maltus



„Kalna Dambrāniem” palīdzību saimniekošanā sniedz LLKC Jēkabpils biroja lopkopības speciāliste Ziedīte Bimšteine, padomu neliedz arī LLKC konsultants - eksperts veterinārmedicinā Dainis Arbidāns un LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītāja Anita Siliņa

graudus, nedaudz sojas, alus raugu, kartupeļu cieti, ekstrudētu linsēklu maisījumu utt. Barība ir sabalansēta, atbilstoši gotiņu ražībai un fizioloģiskajam stāvoklim, kas nodrošina nemainīgu un stabilu izslauktā piena daudzumu.

Iveta ļoti priecājas par barības dalītāju – tas darbojas precīzi pēc paredzētās programmas (nomēra un samaisa barības sastāvdaļas tieši tik un tieši tā, kā katrai govju grupai atkarībā no fizioloģiskā stāvokļa nepieciešams) un ietaupa trīs cilvēku darbu. Iveta atzīst, ka lielās fermās barības dalītājs ir manta, bez kuras iztikt nav iespējams. Vēl viena cilvēka darbu ietaupa robots – barības piestūmējs. Tas ieprogrammēts, lai barību pie barības galda piestumtu reizi stundā.

Kas attiecas uz pašu galaproduktu – piena ieguvī, šim mērķim uzstādītas GEA firmas karuseļa tipa slaukšanas iekārta ar 20 vietām. Govju slaukšanu saimniecībā organizē trīs reizes dienā, un vienai visa ganāmpulka izslaukšanas reizei nepieciešamas vairāk nekā piecas stundas. Tādējādi iekārtas dīkstāvei atvēlēts maz laika, tā darbojas teju ne-

pārtraukti. „Kalna Dambrānu” saimniece saka, ka būtu nepieciešams karuselis ar lielāku vietu skaitu, jo pašreizējā domāta 360 govju lielam ganāmpulkam.

Izslauktais piens nonāk gan Lietuvā ar Jēkabpils piena kombināta starpniecību, gan AS „Cesvaines piens”. Uzņēmumi, jo īpaši tie, kuri ražo sieru, par pienu ir gatavi maksāt virs vidējās cenas, jo tas ir augstas kvalitātes, kas ir pamats kvalitatīva galaprodukta sarāžošanai.

Vaicāta par lauksaimniecības politiku, piena kvotu atcelšanu 2015. gadā un konkurētspēju Eiropā, Iveta atsaka, ka šie ir jautājumi, kas viņu visai maz uztrauc. Saimnieki dara visu iespējamo, lai uzņēmumiem viņu ražotais augstas kvalitātes piens lielos apjomos vienmēr būtu nepieciešams. Runājot par piena kvotām – jā, līdz 2015. gadam to var nepietikt, taču saimniecība izmanto iespēju pieteikties papildu kvotām. Par konkurētspēju – „Kalna Dambrāni” jau šobrīd spēj strādāt labāk un efektīvāk nekā daudzas ES veco dalībvalstu saimniecības. **LL**

Sagatavoja LLKC sabiedrisko attiecību vadītāja **Iveta Tomšone**

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus „Lauku Lapa” un „Zivju Lapa” Jūsu e-pastā! Lai pieteiktos izdevumu elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot „Lauku Lapa” un „Zivju Lapa”.

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, uzvārds; iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; e-pasta adrese, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

Lauku Lapa

SAGATAVOTA
SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
Rīgas iela 34, Ozolnieki,
Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220
Izdevumā Māra Millera, Jāņa Straziņa un LLKC arhīva foto



PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

ELFLA
EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPĀ INVESTĒ LAUKU APVIDOS

